104 26. sept. höfðingi, skotið undir úrskurð ráðgjafans bónarbrjefi, þar sem kaupmaður, konsúll Smith í Reykjavík fer fram á að fá endurborgaða 881 kr. 60 aur., er hann hefir greitt í toll í Reykjavík af nokkru af áfengum drykkjum og tóbaki, aðfluttu með skonnertinni «Dorotheu», er skjöl voru sýnd fyrir í Reykjavík, og tilfærir hann þá ástæðu fyrir endurborguninni, að ekki hafi nema nokkuð af hinum aðfluttu áfengu drykkjum verið flutt í land í Reykjavík, en afgangurinn af þeim og svo tóbakið hafi verið flutt í land annarstaðar, þar sem lögin frá 11. febr. þ. á. um breytingu á tilskipun frá 26. febr. 1872 og um aðflutningsgjald á tóbaki voru þá ekki orðin gild, en voru orðin gild í Reykjavík. — Út af þessu hafið þjer, herra landshöfðingi, látið þess getið, að eins og rjett hafi verið að heimta gjaldið af hinum áfengu drykkjum, sem hjer rœðir um, þar, sem skjöl skipsins voru sýnd, og þar sem lögin frá 11. febr. þ. á. um breytingu á tilskipun 26. febr. 1872 höfðu öðlazt gildi, áður en skipið kom, svo sem áður er á vikið, þannig hljóti hið sama að verða ofan á um tollinn af tóbakinu, sem fyr er getið, með því að svo verði á að líta, sem tekið sje við tóbakinu í Reykjavík, er beiðandinn hafi ekki annarstaðar á Íslandi fasta verzlun, og það geti ekki staðið á neinu, hvort vörurnar sjeu seldar í búð hans í Reykjavík eða hafðar til lausakaupa á öðrum höfnum.

Út af þessu tilefni skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar, birtingar og frekari ráðstafanar, ef til þess kemur, að ráðgjafinn verður að vera yður samdóma um, að rjett hafi verið að taka gjaldið af hinum áfengu drykkjum, er hjer rœðir um, í Reykjavík, en hlýtur aptur á móti að vera þeirrar skoðunar um gjaldið á tóbakinu, að ekki hefði átt að taka það þar, sje svo, að tóbakið hafi ekki verið flutt á land í Reykjavík, heldur verið kyrrt í skipinu, og verið flutt á því til Vestfjarða, en þangað fór skipið úr Reykjavík til lausakaupa, að því er frá hefir verið skýrt. Því að þar sem ekki er til önnur eins ákvörðun um tóbaksgjaldið og sú í 2. gr. laganna frá 26. febr. 1872 um brennivínsgjaldið, verður að álíta það nauðsynlegt skilyrði fyrir aðflutningsgjaldi því af tóbaki, sem fyrirskipað er með lögum frá 11. febr. þ. á., að tóbakið sje innflutt, en til þess útheimtist, að vörurnar sjeu í raun og veru fluttar í land, en ekki nóg, að þær komi í landhelgi Íslands eða á skipalægi eða höfn einhverstaðar við landið, ef þær eru ekki fluttar í land úr skipinu. Fyrir því verður svo að álíta, sem tóbak það, sem hjer rœðir um, hafi ekki verið innflutt í Reykjavík, sje svo vaxið málið sem sagt er hjer að framan, og má því endurborga beiðanda toll þann, er hann hefir af því greitt, ef það sannast, að tóbakið hafi ekki verið flutt í land í Reykjavík.

105 26. sept. — *Brjef* ráðgjafans fyrir Ísland *til landshöfðingja um* kornlán handa sýslunefndinni í Kjósar- og Gullbringusýslu. — Þjer hafið, herra landshöfðingi, sent hingað erindi, þar sem sýslumaðurinn í Gullbringu- og Kjósarsýslu sem oddviti sýslunefndarinnar þar fer þess á leit sakir aflaleysisins í vetur sem leið, að veitt verði Álptaness og Vatnsleysustrandarhreppum lán úr landssjóði, að upphæð 6000 kr. og 4000 kr., gegn venjulegum vöxtum og endurborgun lánsins á 10 eða 4 ára fresti, og til vara, að sýslunefndin verði látin fá 5000 kr. lán, eða svo mikið sem þurfi til að kaupa 250 tunnur af korni, og er fengið samþykki amtsráðsins til þess að sýslan taki þetta kornlán. Hafið þjer skýrt svo frá, að þetta ár hafi alveg brugðizt vetrarafli í Faxaflóa, sem er aðalbjargræði manna þar í kring, og sje fólki því búið hallæri í vetur, sem í hönd fer, einkum í framantjeðum 2 hreppum; og leggið það til í þóknanlegu brjefi 2. þ. m., að veitt verði sýslunefndinni í Gullbringu- og Kjósarsýslu til þess að afstýra hallærishættunni 5000 eða 6000 kr. lán úr viðlagasjóði, til þess að kaupa fyrir 250 tunnur af rúgi eða rúgmjöli

gegn 4% í vöxtu um árið, og með því móti, að helmingur lánsins verði endurgoldinn innan ársloka 1877 og hitt innan ársloka 1878. **105** 26. sept.

Út af þessu skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar, birtingar og frekari ráðstafanar, að framantjeðar tillögur yðar eru hjer með samþykktar, og býst jeg við nánari skýrslu frá yður á sínum tíma um stærð lánsins.

— *Brjef* landshöfðingja *til biskups um* lóðarnám frá prestssetri undir verzlunarhús. — Með brjefi herra biskupsins frá 7. þ. m. meðtók jeg erindi prestsins sira Páls Sigurðssonar á Hjaltabakka, þar sem hann ber sig upp undan því, að 3 kaupmenn hafi fengið útmældar lóðir undir verzlunarhús fyrir sunnan Blönduós í landeign staðarins að Hjaltabakka, þótt engra samninga hafi verið leitað um það við sig, sem umráðanda landsins, og hafi það jafnvel verið gjört í forboði sínu; spyrzt hann fyrir um, hvort lögin frá 15. oktbr. f. á. heimili nefnda útmælingu í forboði þess, er með landið á, og, verði það ofan á, hvort þá sjeu eigi hlutaðeigandi kaupmenn skyldir að bera ábyrgð fyrir allan usla og ágang á land staðarins, er af því hljóti að leiða, eða á hverjum sú ábyrgð eigi ella að lenda. **106** 30. sept.

Út af þessu skal yður, herra biskup, hjer með tjáð það er nú skal greina, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar.

Með því að með lögum frá 15. oktbr. f. á. er löggiltur verzlunarstaður við Blönduós og leyft að byggja þar sölubúðir, og hafa þar fasta verzlun, með þeim skilyrðum, er til eru tekin í opnu brjefi frá 28. desbr. 1836, mun staðarhaldari að Hjaltabakka ekki geta bannað, að útmælt verði af landi því, er prestakallið á við Blönduós, nægileg lóð fyrir slíkar sölubúðir; en það leiðir bæði af fyrirmælunum í opnu brjefi frá 28. desbr. 1836, og af 50. grein stjórnarskrárinnar, að greiða skal lóðareiganda fullt verð fyrir hinar útmældu lóðir. Þetta verð hefði átt að til taka, þá er lóðirnar voru út mældar; en úr því að hinn setti sýslumaður hefir ekki gætt þessa, getur staðarhaldarinn fengið þetta lagað annaðhvort með því að heimta framhaldsútmælingu, og þá krefjast þess þar, að til sje tekið fast árlegt gjald til prestakallsins af hinum útmældu lóðum, ellegar með því að höfða mál gegn kaupmönnum þeim, er hafa fengið byggingarlóðir útmældar í landi prestakallsins, og fá þá dæmda til að greiða prestakallinu eptir mati óvilhallra manna árlegt gjald fyrir lóðirnar sjálfar og fyrir skaða þann og usla á öðru landi prestakallsins, er leiðir af því, að höfð er þar verzlun.

— *Brjef* landshöfðingja *til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um* læknisþjónustu í Vestur-Skaptafells, Rangárvalla og Árnes sýslum. — Eptir að jeg hefi meðtekið álit landlæknisins um, hvernig hentugast verði bætt úr læknisskorti í Árness og Rangárvallasýslum, meðan að hjeraðslæknirinn í Vestur-Skaptafellssýslu, Sigurður Ólafsson, sem fyrst um sinn hefir aðsetur sitt í Hörgsdal á Síðu, er settur til að gegna hjeraðslæknisstörfum í nefndum sýslum, hefi jeg í dag lagt fyrir hinn setta hjeraðslækni að ferðast í vetur, sem í hönd fer, um sýslurnar og dvelja í þeim eins og hjer segir: **107** 2. okt.

Októbermánuð verður hann á ferð hjeðan austur í Hörgsdal og hefir þar síðan aðsetur út mánuðinn;

frá 1—9. nóvbr. á ferð frá Hörgsdal vestur á Eyrarbakka;